

Sygn. akt I C 414/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 04 kwietnia 2017 roku

Sąd Rejonowy w Środzie Śląskiej Wydział I Cywilny

w składzie: Przewodniczący SSR Bartłomiej Rajca

Protokolant: Mirosława Mękarska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 21 marca 2017 roku w Ś.

sprawy z powództwa A. G.

przeciwko (...) SA z/s w W.

o zapłatę

I. zasądza od strony pozwanej (...) SA z/s w W. na rzecz powoda A. G. kwotę 1.722 zł (tysiąc siedemset dwadzieścia dwa złote) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 28.04.2014 r. do dnia zapłaty,

II. zasądza od strony pozwanej na rzecz powoda kwotę 1.304 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Zarządzenia:

1. (...)

2. (...),

3. (...)

04.04.2017r.

Sygn. akt I C 414/16

UZASADNIENIE

Pozwem wniesionym w dniu 21.03.2016 r. powód A. G. wniósł o zasądzenie od strony pozwanej (...) SA z/s w W. kwoty 1.722 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 28.04.2014 r. do dnia zapłaty oraz o zwrot kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych oraz opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

Uzasadniając swoje żądanie powód wskazał, że w dniu 15.12.2012 r. w kolizji drogowej został uszkodzony samochód osobowy m-ki R. (...) o nr rej. (...), należący do powoda i wykorzystywany przez niego w życiu codziennym w celu zaspokojenia potrzeb konsumpcyjnych, zawodowych, życiowych i zdrowotnych. Strona pozwana jest ubezpieczycielem sprawcy kolizji w zakresie obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych.

Powód wskazał, że szkoda została zgłoszona stronie pozwanej. W związku z likwidacją szkody w swoim pojeździe powód na okres od dnia 03 marca 2013 r. do dnia 12 marca 2013 r. (tj. na okres 10 dni) wynajął od G. M. samochód zastępczy m-ki R. (...) o nr rej. (...) za stawkę dobową za wynajem pojazdu w kwocie 246 zł brutto. Tytułem wynajmu pojazdu zastępczego G. M. wystawił powodowi fakturę VAT nr (...) z dnia 13.03.2013 r. na kwotę 2.460 zł brutto (10

dni x 200 zł netto + 23 % VAT). Powód pismem z dnia 13.04.2014 r., wysłanym pocztą elektroniczną, wezwał stronę pozwaną do zapłaty kosztów najmu pojazdu zastępczego. Decyzją z dnia 07.05.2014 r. strona pozwana w oparciu o dokumentację zgromadzoną w aktach sprawy przyznała i wypłaciła na rzecz powoda kwotę 738 zł brutto tytułem kosztów najmu pojazdu zastępczego. Strona pozwana wskazała, że w jej opinii zasadnym było wynajęcie pojazdu zastępczego jedynie na okres 5 dni za stawkę 120 zł netto za dobę.

Powód podniósł, że zasada pełnej kompensacji szkody wyrażona w art. 361 § 2 Kc oznacza, że rzeczywistą stratą poszkodowanego były również koszty poniesione w związku z najmem pojazdu zastępczego, których nie musiałby on ponieść, gdyby nie zaistniała szkoda wskutek wypadku komunikacyjnego. W konsekwencji należy uznać, że wynajem pojazdu zastępczego, wbrew stanowisku strony pozwanej, był uzasadniony w całym wskazanym przez powoda okresie tj. 10 dni, a zatem strona pozwana winna wypłacić odszkodowanie z tytułu wynajmu auta zastępczego za cały ten okres. Poszkodowany nie dysponował innym pojazdem, którym mógłby zastąpić uszkodzone auto, związku z czym zmuszony był wynajmując auto zastępcze.

Powód jako podstawę prawną swojego roszczenia powołał przepisy art. 361 § 1 i 2 Kodeksu cywilnego oraz powołał się na orzecznictwo Sądu Najwyższego i sądów powszechnych. W zakresie żądania odsetek powód powołał jako podstawę prawną art. 481 Kodeksu cywilnego oraz art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 22.05.2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych. Powód wskazał, że zgłosił swoje roszczenie pismem z dnia 13.04.2014 r., które doręczono stronie pozwanej również w tym dniu, gdyż było wysłane pocztą elektroniczną, a zatem strona pozwana była zobowiązana zgodnie z ww. przepisami do wypłaty odszkodowania z tytułu zwrotu kosztów najmu pojazdu zastępczego do dnia 27.04.2014 r. W związku z powyższym powód dochodził odsetek ustawowych za opóźnienie w zapłacie za okres od dnia 28.04.2014 r. do dnia zapłaty.

Strona pozwana w odpowiedzi na pozew wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda na jej rzecz zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

W uzasadnieniu strona pozwana oświadczyła, że bezsporne jest, że w wyniku kolizji z dnia 15.12.2012 r. uszkodzeniu uległ pojazd m-ki R. (...) o nr rej. (...) należący do powoda. Sprawca ww. wypadku w momencie szkody objęty był obowiązkowym ubezpieczeniem odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych u pozwanego. Pozwany zgłosił stronie pozwanej szkodę w postaci kosztów najmu pojazdu zastępczego. Decyzją z dnia 09.05.2014 r. strona pozwana przyznała odszkodowanie w wysokości 738 zł.

W ocenie strony pozwanej decyzja dotycząca pokrycia kosztów najmu pojazdu zastępczego jest całkowicie uzasadniona. Strona pozwana zakwestionowała zasadność okresu najmu pojazdu zastępczego. Postulat pełnego odszkodowania przemawia za przyjęciem stanowiska o potrzebie zwrotu przez ubezpieczyciela tzw. wydatków koniecznych tj. niezbędnych do korzystania z innego pojazdu w takim samym zakresie, w jakim poszkodowany korzystałby ze swojego środka lokomocji, gdyby mu szkody nie wyrządzono. Nie wszystkie wydatki pozostające w związku przyczynowym z wypadkiem komunikacyjnym mogą być refundowane, istnieje bowiem obowiązek wierzyciela zapobiegania szkodzie i zmniejszania jej rozmiarów (art. 362 i 826 § 1 Kc). Technologiczny czas naprawy pojazdu powoda wynosił zdaniem strony pozwanej 3 dni roboczych, co wynika z kalkulacji naprawy. Powód nie wykazał natomiast ile trwały faktyczne czynności naprawcze. Nie sposób zatem uznać najmu przez okres 10 dni za zasadny. Strona pozwana podniosła, że nieuzasadnione wydłużanie okresu naprawy przez warsztaty naprawcze, poprzez oczekiwanie z czynnościami naprawczymi na akceptację kosztorysu naprawy lub zwłokę w określeniu zakresu uszkodzeń nie wchodzi w zakres odpowiedzialności ubezpieczyciela. Tzw. technologiczny czas naprawy jest oznaczany w oparciu o dane zbierane metodami naukowymi. Nie jest wykluczone, że przy sprawnej organizacji pracy, naprawa może zostać wykonana w czasie technologicznym. W adekwatnym związku przyczynowym pozostaje jedynie ten czas najmu pojazdu zastępczego, który przypada na czas konieczny do naprawy uszkodzeń pojazdu pozostających w związku ze zdarzeniem. Zdaniem strony pozwanej z materiału dowodowego nie wynika, aby konieczne było naprawianie pojazdu przez okres aż 10 dni. Strona pozwana powołała się na pogląd wyrażony w orzecznictwie sądowym, że koszty wynajmu pojazdu zastępczego obejmować mogą tylko okres konieczny i niezbędny do przeprowadzenia naprawy uszkodzonego pojazdu (wyrok SN, sygn. akt II CK 494/03). Nadto poszkodowany

zobowiązany jest w myśl art. 362 Kc i 354 § 2 Kc do minimalizowania w miarę możliwości skutków szkody, a także nie może on przyczynić się do powiększania jej rozmiarów, podczas gdy w niniejszej sprawie poszkodowany nie dopełnił żadnego z tych obowiązków i jego działanie można uznać za przyczynienie się do zwiększenia szkody.

Odnosząc się do stawki najmu pojazdu zastępczego wynikającej z umowy zawartej przez powoda, strona pozwana podniosła, że jest ona znacznie zawyżona, gdyż pojazd klasy B, do której należał pojazd powoda, można wynająć za znacznie niższą stawkę. Strona pozwana przy tym zastrzegła, że przy uwzględnianiu stawek nie należy brać pod uwagę stawek stosowanych przy tzw. najmie bezgotówkowym, albowiem nie mogą one zostać uznane za stawki rynkowe. Poszkodowani nie wyzbywają się w zamian za wykonaną usługę własnego majątku, co w sposób oczywisty przekłada się na tolerowanie przez nich nawet zawyżonych stawek najmu.

Z uwagi na powyższe strona pozwana podniosła, że odnośnie ustalenia zasadnego czasokresu najmu pojazdu zastępczego oraz zasadnej stawki najmu pojazdu zastępczego potrzebne są wiadomości specjalne, a zatem niezbędne jest w sprawie przeprowadzenie dowodu z opinii odpowiedniego biegłego.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny :

W dniu 15.12.2012 r. w kolizji drogowej został uszkodzony samochód osobowy m-ki R. (...) o nr rej. (...), należący do powoda i wykorzystywany przez niego w życiu codziennym w celu zaspokojenia potrzeb konsumpcyjnych, zawodowych, życiowych i zdrowotnych. Powód prowadzi działalność gospodarczą w zakresie pozaszkolnych form edukacji z zakresu nauki jazdy i pilotażu (tzw. nauki prawa jazdy) i wykorzystywał pojazd m.in. do prowadzenia tej działalności. Pojazd nie był wprowadzony do ewidencji środków trwałych działalności powoda. Powód nie posiadał innego pojazdu, którym mógłby zastąpić pojazd uszkodzony w wyniku ww. wypadku. Strona pozwana jest ubezpieczycielem kolizji w zakresie obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych. Szkoda została zgłoszona stronie pozwanej.

(bezsporne, a nadto tak dokumenty: - wydruk z (...) k. 7 odw., oświadczenie z 06.05.2013 r. – k.8, dokumenty w aktach szkodowych strony pozwanej – nośnik CD – k.45)

W związku z likwidacją szkody w swoim pojeździe powód na okres od dnia 03 marca 2013 r. do dnia 12 marca 2013 r. wynajął od G. M. specjalistyczny samochód zastępczy – auto szkoleniowe m-ki R. (...) o nr rej. (...) za stawkę dobową za wynajem pojazdu w kwocie 246 zł brutto. W czasie trwania umowy najmu pojazd zastępczy przejechał 750 km.

Tytułem wynajmu pojazdu zastępczego G. M. wystawił powodowi fakturę VAT nr (...) z dnia 13.03.2013 r. na kwotę 2.460 zł brutto (10 dni x 200 zł netto + 23 % VAT)

Dowód: - umowa najmu pojazdu z dnia 03.03.2013 r. – k. 9odw.,

- faktura VAT nr (...) z dnia 13.03.2013 r. – k. 10

- dokumenty w aktach szkodowych strony pozwanej – nośnik CD – k.45

Powód pismem z dnia 13.04.2014 r., wysłanym pocztą elektroniczną, wezwał stronę pozwaną ostatecznym przedsądowym wezwaniem, do zapłaty kosztów najmu pojazdu zastępczego.

Dowód: - wezwanie do zapłaty kosztów najmu pojazdu zastępczego z dnia 13.04.2014 r. – k. 11odw. - 12

Powód zgłosił szkodę z tytułu kosztów wynajmu pojazdu zastępczego stronie pozwanej pismem z dnia 15.03.2013 r. Decyzją z dnia 07.05.2014 r. strona pozwana zmieniła swoje dotychczasowe stanowisko, wyrażone w decyzjach z 25.04.2013 r. i 10.06.2013 r., a odmawiające powodowi odszkodowania z tego tytułu, i w oparciu o dokumentację zgromadzoną w aktach sprawy przyznała i wypłaciła na rzecz powoda kwotę 738 zł brutto tytułem kosztów najmu pojazdu zastępczego. Strona pozwana wskazała, że w jej opinii zasadnym było wynajęcie pojazdu zastępczego jedynie na okres 5 dni za stawkę 120 zł netto za dobę.

Dowód: - decyzja strony pozwanej z dnia 07.05.2014 r. – k. 12 odw.

- decyzja strony pozwanej z dnia 25.04.2013 r. – k. 10 odw.,

- decyzja strony pozwanej z dnia 10.06.2013 r. – k. 11

- decyzja wypłaty z dnia 09.05.2014 r. – k.37

- dokumenty w aktach szkodowych strony pozwanej – nośnik CD – k.45

W wyniku kolizji z dnia 15.12.2012 r. uszkodzeniu uległ tył pojazdu powoda. W skład czasu niezbędnego do przeprowadzenia naprawy pojazdu należy wliczyć także inne czynności, nie ujęte w kalkulacji naprawy pojazdu powoda sporządzonej przez stronę pozwaną, a zakładającej że czas naprawy winien trwać tylko 3 dni. Ze względu na to, że trzeba przeznaczyć czas na czynności organizacyjne przed wprowadzeniem pojazdu do naprawy lub ukończenie innych napraw pojazdów, na minimalny okres na przyjęcie samochodu do serwisu i czas oczekiwania na naprawę należy założyć dalszy 1 dzień. Ze względu na rodzaj uszkodzenia auta i związaną z tym konieczność weryfikacji wielu części, należy przyjąć dalszy 1 dzień na weryfikację i pomiary. Naprawa samochodu będzie możliwa do przeprowadzenia w przypadku dostarczenia przez dostawcę wszystkich części zamiennych. Większość części jest dostępna w okresie do 1-2 dni, jednak ze względów bezpieczeństwa na termin dostawy oraz możliwe wystąpienie błędów w logistyce i opóźnień, na okres na dostarczenie części należy przyjąć dalsze 3 dni. Ze względu na to, że pojazd posiada elementy nadwozia, które należy poddać lakierowaniu po naprawie, po wykonaniu tej czynności powinien on pozostać w pomieszczeniu do 24 godzin. Jest to czas niezbędny na powierzchniowe uzyskanie twardości lakieru, który umożliwi montaż bez obaw o stan powłoki lakierniczej. K. lakiernicza umożliwia skrócenie czasu schnięcia powłoki lakierniczej. Jest ona wstępnie wyschnięta, proces odparowywania rozpuszczalników i proces utwardzania powłoki trwa jednak nadal. Świeża powłoka lakiernicza jest wrażliwa na wodę oraz smary. Ze względu na powyższe czas naprawy z przeznaczeniem na ustabilizowanie powłoki lakierniczej i wstępne wyschnięcie zabezpieczeń antykorozyjnych wyniesie ok. 1 dalszy dzień. Ze względu na 5-dniowy tydzień pracy należy doliczyć do powyższego czasu naprawy dalszy 1 dzień (niedziela). Zatem czas naprawy pojazdu powoda z uwzględnieniem technologicznego czasu naprawy mógł wynieść łącznie 10 dni.

Samochód powoda R. (...) kwalifikuje się według przyjętych norm eksperckich do kategorii pojazdów tzw. małych miejskich. Odpowiednikami dla ww. pojazdu według przyjętych norm w ofertach firm zajmujących się wynajmem pojazdów na czas powstania szkody były T. (...), P. (...), V. (...), C. (...), H. (...), O. (...), S. (...). Firmy wynajmujące samochody posiadają modele, które spełniają kryteria klasy pojazdów „małych miejskich”. Jednak większość firm wynajmujących samochody nie ma w ofercie pojazdów dostosowanych do prowadzenia kursów nauki jazdy. Samochód taki wymaga zamontowania wyposażenia specjalistycznego. Ilość ofert wynajmu takich samochodów jest ograniczona. Koszty wynajmu pojazdu ze specjalistycznym wyposażeniem do nauki jazdy kształtowały się średnio na poziomie 393 zł netto (483,39 zł brutto) za dzień użytkowania bez limitu kilometrów. Koszt najmu pojazdu specjalistycznego (do nauki jazdy) w okresie wynajmu takiego pojazdu przez powoda wynosił: za 5 dni – 2.416,95 zł, a za 10 dni – 4.833,90 zł.

W przypadku natychmiastowej dostępności wszystkich części czas naprawy mógłby być krótszy o 2 dni. Niezbędny czasokres wynajmu pojazdu zastępczego wyniósłby wówczas 8 dni, a koszt takiego wynajmu wyniósłby 3.867,12 zł. Odnośnie najmu pojazdów zastępczych w grupie B bez wyposażenia specjalistycznego (w stanie seryjnym), przy przyjęciu czasu najmu 4-7 dni średni koszt najmu takiego pojazdu wyniósłby 116,85 zł brutto (95 zł netto) za dobę, przy przyjęciu czasu najmu 8-14 dni średni koszt wyniósłby 114,39 zł brutto (93 zł netto) za dobę, a zatem koszt najmu na 5 dni wyniósłby 584,25 zł, koszt najmu na 8 dni wyniósłby 915,12 zł, a koszt najmu na 10 dni wyniósłby 1.143,90 zł.

Dowód: - opinia i opinia uzupełniająca biegłego sądowego z zakresu techniki samochodowej, wycen pojazdów i kalkulacji napraw powypadkowych przy SO w Legnicy M. P. – k. 65-69, 90-92

Sąd zważył, co następuje :

Powództwo okazało się zasadne.

Zgodnie z art. 822 § 1 Kc przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ubezpieczyciel zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, wobec których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo ubezpieczony. Zgodnie z § 2 i 3 w/w przepisu umowa ubezpieczenia, jeśli strony nie umówiły się inaczej, obejmuje szkody, o jakich mowa wyżej, będące następstwem przewidzianego w umowie zdarzenia, które miało miejsce w okresie ubezpieczenia, a uprawniony do odszkodowania w związku ze zdarzeniem objętym umową może dochodzić roszczenia bezpośrednio od ubezpieczyciela. Odpowiedzialność odszkodowawczą z tytułu obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej regulują również przepisy szczególne. Zgodnie z art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz.U. z 2003 r., Nr 124, poz. 1152 ze zm.) z ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych przysługuje odszkodowanie, jeżeli posiadacz lub kierującym pojazdem mechanicznym są obowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, której następstwem jest śmierć, uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia lub utrata, zniszczenie albo uszkodzenie mienia. Nadto zgodnie z art. 361 § 1 i 2 Kc i art. 363 § 1 Kc zobowiązany do odszkodowania ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynika; w powyższych granicach, w braku odmiennego przepisu ustawy lub postanowienia umowy, naprawienie szkody obejmuje m.in. straty, które poszkodowany poniósł, przy czym naprawienie szkody powinno nastąpić według wyboru poszkodowanego, bądź przez przywrócenie stanu poprzedniego, bądź przez zapłatę odpowiedniej sumy pieniężnej.

W orzecznictwie sądowym ugruntowane jest, niekwestionowane zresztą przez stronę pozwaną w niniejszej sprawie, stanowisko, zgodnie z którym za normalne następstwo zniszczenia pojazdu należy uznać konieczność czasowego wynajęcia pojazdu zastępczego w okresie, gdy szkoda nie została jeszcze naprawiona (tak m.in. wyrok SN z 08.09.2004 r. IV CK 672/03, opubl. w Lex nr 146324). W najnowszym orzecznictwie sądowym wyrażono też wprost jednoznaczny pogląd, iż odpowiedzialność ubezpieczyciela z tytułu umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za uszkodzenie albo zniszczenie pojazdu mechanicznego obejmuje celowe i ekonomicznie uzasadnione wydatki na najem pojazdu zastępczego; nie jest ona uzależniona od niemożności korzystania przez poszkodowanego z komunikacji zbiorowej (tak uchwała SN z 17.11.2011 r. III CZP 5/11, OSNC 2012/3/28, LEX nr 1011468, OSP 2013/1/2, Biul.SN 2011/11/5, G.Prawna (...)). Za właściwy okres, za który przysługuje poszkodowanemu zwrot kosztów wynajęcia pojazd zastępczego należy natomiast uznać czas rzeczywistej naprawy z uwzględnieniem elementów procesu likwidacji szkody, co ma swoje uzasadnienie nie tylko w zasadzie pełnego odszkodowania, wynikającej z wyżej cytowanego przepisu art. 361 § 2 Kc, lecz również wynika z zasługującego na aprobatę poglądu wyrażonego w orzecznictwie sądowym, zgodnie z którym jeżeli uszkodzony pojazd nadaje się do naprawy w postaci wmontowania do niego nowej części zamiennej, to koszty najmu przez poszkodowanego tzw. samochodu zastępczego obejmować mogą tylko okres konieczny i niezbędny do naprawy pojazdu (tak wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 2004 r., II CK 494/03, LEX nr 145121, Biul.SN 2005/3/11).

Bezsporne jest, iż w wyniku ww. kolizji drogowej w majątku powoda powstała szkoda majątkowa, na którą składał się nie tylko koszt naprawy uszkodzonego pojazdu, ale również koszt wynajmu pojazdu zastępczego. Skoro powód jako poszkodowany został pozbawiony możliwości korzystania z własnej rzeczy na dotychczasowych zasadach i nie ponosi winy, a dodatkowo został obciążony, z tytułu korzystania z rzeczy zastępczej, uiszczeniem kosztów związanych z jej wynajęciem, może domagać się ich zwrotu. Tym samym strona pozwana jest zobligowana do zwrotu poszkodowanemu wydatków koniecznych, potrzebnych na czasowe używanie zastępczego środka transportu w związku z niemożliwością korzystania z niego wskutek uszkodzenia. W przypadku uszkodzenia pojazdu i jego naprawy normalnym następstwem jest, iż osoba poszkodowana korzysta odpłatnie z pojazdu zastępczego przez czas, który w normalnych warunkach byłby potrzebny do naprawy tego pojazdu. Konieczność najmu pojazdu zastępczego stanowi normalne następstwo szkody w rozumieniu art. 361 Kc, za którą odpowiedzialność ponosi strona

pozwana. Wobec tego utrata możliwości korzystania z rzeczy wskutek jej zniszczenia stanowi szkodę majątkową. W piśmiennictwie prawniczym podkreśla się, że normalnym następstwem szkody w rozumieniu art. 361 § 1 Kc jest niemożność korzystania z samochodu przez poszkodowanego nie tylko w sytuacji jego zniszczenia, ale również jego uszkodzenia. Jeżeli więc poszkodowany poniósł w związku z tym koszty, które były konieczne, na wynajem pojazdu zastępczego, to mieszczą się one w granicach skutków szkodowych podlegających wyrównaniu (uzasadnienie wyroku SN z 18.03.2003 r., IV CKN 1916, niepubl.). Wyrażony został pogląd, iż za normalne następstwo zniszczenia pojazdu służącego poszkodowanemu do prowadzenia działalności gospodarczej należy uznać konieczność czasowego wynajęcia pojazdu zastępczego w celu kontynuowania jej działalności w okresie, gdy szkoda nie została jeszcze naprawiona. Postulat pełnego odszkodowania przemawia więc za przyjęciem stanowiska o potrzebie zwrotu przez ubezpieczyciela tzw. wydatków koniecznych, potrzebnych na czasowe używanie zastępczego środka komunikacji w związku z niemożliwością korzystania z niego wskutek zniszczenia (por. orzeczenie SN z 08.09.2004 r., IV CK 672/03). Fakt wynajmowania pojazdu zastępczego m.in. dla dalszego prowadzenia działalności gospodarczej w sytuacji, gdy uszkodzony pojazd służył powodowi m.in. w takim właśnie celu, należy ocenić jako prawidłowe zachowanie się osoby prowadzącej taką działalność. Rezygnacja z wynajęcia pojazdu zastępczego i zawieszenie prowadzonej działalności można by oceniać jako zachowanie się poszkodowanego prowadzące do powiększenia rozmiaru szkody. Nie sposób bowiem wykluczyć, że dochody utracone w wyniku zawieszenia działalności gospodarczej przewyższyłyby koszt wynajęcia pojazdu zastępczego. Jeżeli poszkodowany wskutek czynu niedozwolonego utracił możliwość korzystania z rzeczy, nie posiadając innego, wolnego i nadającego się do wykorzystania pojazdu mechanicznego, wynajmie pojazd zastępczy o zasadniczo podobnej klasie, według stawki czynszu najmu obowiązującej na lokalnym rynku i będzie korzystał z przedmiotu najmu w okresie naprawy pojazdu mechanicznego lub w okresie niezbędnym do zakupu innego pojazdu, to koszty poniesione z powyższego tytułu będą mogły być kwalifikowane jako wydatki celowe i ekonomicznie uzasadnione. Zasada pełnej kompensacji szkody wyrażona w art. 361 § 2 Kc oznacza, że rzeczywistą stratą poszkodowanego były również koszty poniesione w związku z najmem pojazdu zastępczego, których nie musiałby on ponieść, gdyby nie zaistniała szkoda wskutek wypadku komunikacyjnego.

Z ustalonego w niniejszej sprawie stanu faktycznego wynika, że strona pozwana przyjęła co do zasady wobec poszkodowanego powoda swoją odpowiedzialność cywilną co do tej postaci szkody jakimi są koszty wynajęcia pojazdu zastępczego i wypłaciła powodowi z tego tytułu określone świadczenie, które należy traktować jako świadczenie odszkodowawcze, kwestionując jednak żadaną przez powoda stawkę z tego tytułu oraz długość okresu niezbędnego w okolicznościach niniejszej sprawy najmu pojazdu zastępczego przez poszkodowanego powoda. Sporny był zatem okres, za jaki powodowi należał się zwrot kosztów z tytułu najmu pojazdu zastępczego oraz wysokość należności z tego tytułu.

W ocenie Sądu należy uznać, że wynajem pojazdu zastępczego, wbrew stanowisku strony pozwanej, był uzasadniony w całym wskazanym przez powoda okresie tj. 10 dni od 03.03.2013 r. do 12.03.2013 r., a stawka wynajmu pojazdu zastępczego nie przekraczała ówczesnych stawek rynkowych, a zatem strona pozwana winna wypłacić odszkodowanie z tytułu wynajmu auta zastępczego za cały ten okres oraz w stawce rzeczywiście poniesionej przez powoda. Strona pozwana nie dowiodła, że poszkodowany dysponował w tym okresie innym pojazdem, którym mógłby zastąpić uszkodzone auto; należy zatem uznać, że powód w związku z tym zmuszony był wynajmować auto zastępcze, by kontynuować korzystanie z tego środka transportu i, co istotniejsze, środka prowadzenia działalności gospodarczej, w celach zarówno zawodowych jak i osobistych. Powód wykazał też, iż w tym czasie jako poszkodowany rzeczywiście korzystał z pojazdu zastępczego, i to specjalistycznego – przeznaczonego do nauki jazdy (a więc takiego jak uszkodzony samochód powoda) na zasadzie czasowego najmu, a czasokres trwania w tym czasie naprawy pojazdu powoda należy ocenić jako uzasadniony okolicznościami niniejszej sprawy. Zgodzić się zatem należy z powodem, że kwestionowanie przez stronę pozwaną długości okresu najmu pojazdu zastępczego o 5 dni oraz stawki wynajmu rzeczywiście poniesionej przez powoda jest bezzasadne. W tym zakresie Sąd dokonał ustaleń faktycznych na podstawie dopuszczonej w niniejszej sprawie jako dowód, zresztą na wniosek strony pozwanej, opinii biegłego sądowego z zakresu techniki samochodowej, wycen pojazdów i kalkulacji napraw powypadkowych. Sporządzona przez biegłego opinia nie wykazuje sprzeczności z zasadami logicznego myślenia, doświadczenia życiowego i wiedzy powszechnej, które uzasadniałyby konieczność sporządzenia nowej opinii, a właśnie pod tymi względami należy oceniać opinię

biegłych. Zgodnie bowiem z poglądem wyrażonym w orzecznictwie sądowym (wyrok SN z 7.04.2005 r. w sprawie II CK 572/04, opubl. w LEX nr 151656) specyfika oceny dowodu z opinii biegłego wyraża się w tym, że sfera merytoryczna opinii kontrolowana jest przez sąd, który nie posiada wiadomości specjalnych, w istocie głównie w zakresie zgodności z zasadami logicznego myślenia, doświadczenia życiowego i wiedzy powszechnej.

Nadto w swojej opinii uzupełniającej biegły, podtrzymując konkluzję swojej opinii, przekonywująco odniósł się do zastrzeżeń składanych przez stronę pozwaną. W szczególności biegły wskazał, że bazując na własnych doświadczeniach zawodowych i warsztatowych ustalił najbardziej prawdopodobny rzeczywisty czas niezbędny do naprawy pojazdu powoda. To, że pojazd powoda został skierowany do naprawy po okresie około 3 miesięcy od kolizji drogowej może wskazywać, że pojazd poruszał się po zdarzeniu. Biorąc pod uwagę uszkodzenia pojazd miał możliwość poruszania się, ale nie był sprawny technicznie. Przyjęcie, iż pojazd w trakcie wykonywania wszystkich uwzględnionych czynności nie musiał przebywać w warsztacie jest błędne. Po podjęciu przez warsztat czynności kontrolnych, pomiarowych czy weryfikacyjnych, ponowny montaż już zdemontowanych elementów jest niezasadny ekonomicznie. Pojazd przyjęty do naprawy może być ewentualnie przemieszczany po terenie warsztatu, lecz nie nadaje się do użytkowania w trakcie przeprowadzanej naprawy. Fakt poruszania się pojazdu lub postoju do dnia oddania go do naprawy nie ma nic wspólnego z samym procesem naprawy. Z doświadczenia warsztatowego biegłego założenie maksymalnie 3 dni na możliwość dostarczenia części jest zasadne. Dostawcy posiadają na stanie w większość części podlegające rotacji, natomiast części duże gabarytowo i mniej chodliwe są dostarczane z magazynów centralnych. W przypadku tego samochodu biegły określił czas naprawy z uwzględnieniem możliwych utrudnień procesu technologicznego. Przed przystąpieniem do naprawy właściwej należy przygotować stanowisko pracy, skompletować właściwe narzędzia, zapoznać się z dokumentacją techniczną (wartości pomiarowo-kontrolne) oraz umyć pojazd. W warsztatach blacharsko-lakierniczych ze względu na posiadanie specjalistycznego wyposażenia, urządzenia te są wykorzystywane intensywnie i zakończenie naprawy poprzedniego pojazdu nie odbywa się w sposób taki, że można natychmiast przyjąć następny samochód, potrzebny jest czas na przystosowanie. Dlatego został przyjęty na to 1 dzień. Samochód posiadał uszkodzony tył. Po rozpoczęciu naprawy konieczna jest weryfikacja uszkodzeń i części, wykonanie pomiarów odkształconych elementów, demontaż zniszczonych części, wykonanie zestawienia części do zamówienia. Czynności te są konieczne do wykonania aby naprawa mogła być przeprowadzona w sposób prawidłowy, dlatego konieczny jest 1 dzień na weryfikację i pomiary.

W ocenie Sądu strona pozwana nie wykazała, że w procesie naprawy doszło do jakichkolwiek zbędnych i istotnych przestojów, za które ponosiłby odpowiedzialność warsztat lub poszkodowany powód. Ponadto nie można w kwestii terminu najmu pojazdu zastępczego kierować się wyłącznie tzw. technologicznym czasem naprawy pojazdu w przypadku, gdy pojazd faktycznie przebywał w serwisie naprawczym. Naprawa pojazdu powypadkowego obejmuje m.in. demontaż części uszkodzonych, wymaga oczekiwania na zamówione części zamienne, wiąże się z normalnym czasem pracy warsztatu uwzględniającym przerwy wynikające z regulacji prawa, a nadto z czynnościami czysto technicznymi, przy czym na czynności te poszkodowany realnie nie ma wpływu (tak m.in. SO we Wrocławiu w wyroku z 31.01.2013 r., II Ca 1320/12). Czas oczekiwania m.in. na wykonanie dodatkowych oględzin i sporządzenie kosztorysu, a także oczekiwanie na części zamienne mogą wchodzić w zakres uzasadnionego okresu naprawy pojazdu. Nie można zatem pozbawiać poszkodowanego prawa do dysponowania sprawnym pojazdem w okresie rzeczywistego pozostawiania uszkodzonego samochodu w serwisie naprawczym. Skoro więc z ustalonego stanu faktycznego wynika, że okres kiedy powód nie mógł korzystać ze swojego uszkodzonego pojazdu wynosił 10 dni, to do zwrotu kosztów najmu za cały ten okres jest zobowiązana strona pozwana. Biegły wprawdzie wskazał, że w przypadku natychmiastowej dostępności wszystkich części czas naprawy mógłby być krótszy o 2 dni, a wówczas niezbędny czasokres wynajmu pojazdu zastępczego wyniósłby wówczas 8 dni, a koszt takiego wynajmu wyniósłby 3.867,12 zł. Jednak strona pozwana nie wykazała, że taka sytuacja miała miejsce, a w świetle zasad doświadczenia życiowego wystąpienie takiej modelowej sytuacji jest mało prawdopodobne. Biegły wskazał też, że przy wynajmie pojazdów zastępczych w klasie pojazdu powoda, ale bez wyposażenia specjalistycznego (w stanie seryjnym), stawki za wynajem takich pojazdów byłyby dużo niższe, jednak jak wynika z ustalonego stanu faktycznego powodowi uszkodzono pojazd specjalistyczny i takiego rodzaju pojazd zastępczy powód też wynajął, a z uwagi na ograniczoną ilość ofert wynajmu takich pojazdów, stawki

za ich wynajem były (i są) wysokie. Stawka, za którą powód wynajął specjalistyczny pojazd zastępczy, mieściła się w ówczesnych stawkach rynkowych za tego typu pojazdy, a nawet ocenić można że była znacznie od nich niższa.

Z uwagi na powyższe, skoro powód mógł skutecznie żądać odszkodowania z tytułu kosztów zasadnego najmu pojazdu zastępczego w kwocie 2.460 zł, a strona pozwana dotąd wypłaciła powodowi jedynie kwotę 738 zł, powód mogła żądać zasadnie zasądzenia od strony pozwanej pozostałej kwoty 1.722 zł, o czym orzeczono w pkt I wyroku.

O odsetkach od żądanej kwoty tytułem zwrotu kosztów najmu pojazdu zastępczego należało orzec w oparciu o art. 481 Kc w zw. z art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych, zgodnie z którym zakład ubezpieczeń wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni licząc od dnia złożenia przez poszkodowanego lub uprawnionego zawiadomienia o szkodzie. W związku z tym, że powód zgłosił szkodę z tytułu kosztów wynajmu pojazdu zastępczego stronie pozwanej pismem z dnia 15.03.2013 r., a w dniu 13.04.2014 r. powód wezwał stronę pozwaną do zapłaty odszkodowania z tytułu kosztów najmu pojazdu zastępczego w terminie 14 dni, żądanie w zakresie odsetek pozostawało w granicach ww. unormowań, i należało przychylić się do żądania powoda w tym zakresie co do kwoty zasądzonej z tego tytułu, a więc liczyć je w wysokości ustawowej za opóźnienie od kwoty 1.722 zł za okres od dnia 28.04.2014 r. do dnia zapłaty.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 2 Kpc obciążając kosztami postępowania stronę pozwaną, którą należało uznać za przegrywającą sprawę, gdyż powództwo podlegało uwzględnieniu w całości. Zasądzona od strony pozwanej na rzecz powoda kwota 1.304 zł stanowi sumę celowych w rozumieniu art. 98 § 1 i 2 Kpc kosztów procesu poniesionych przez powoda, na którą składała się kwota 87 zł tytułem opłaty od pozwu, kwota 1.200 zł tytułem opłaty za czynności adwokata reprezentującego powoda (§ 2 pkt 3 w zw. z § 15 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 25 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie) oraz kwota 17 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa udzielonego przez powoda jego pełnomocnikowi.

Z powyższych względów należało orzec jak w sentencji wyroku.